

Hvordan fungerer tilvenningsperioden best?

Generelt om tilvenning

En god tilvenning i barnehagen er viktig for at barnet skal få en best mulig start i sin nye hverdag. En myk start gir et godt grunnlag for en god barnehagehverdag. Dette gjelder særskilt for de yngste barna, der barnehagen ofte er barnets første møte med et annet miljø utenfor hjemmet.

Hvordan kan du forberede ditt barn til barnehagestart?

Avtal gjerne et besøk hos barnehagen i forkant av tilvenningen, slik at barnet kan møte både de voksne, barna og de fysiske omgivelsene de skal forholde seg til. La barnet få utforske barnehagens uteområde utenom åpningstid, og lær deg gjerne navnene på personalet som skal jobbe med ditt barn. Snakk med barnet om barnehagen og gjenta navnene på personalet, slik at barnet venner seg til ordlydene.

Om tilvenningsprosessen

Det er store individuelle forskjeller på hvor raskt et barn venner seg til sine nye omgivelser, og der hvor enkelte barn finner seg raskt til rette vil andre barn bruke noe lengre tid. Noen barn ser ut til å falle til ro i løpet av et par dager. Alt virker ok, barna virker fornøyde og opptatte av alt det nye. Når de har fått tatt alt i øyesyn og barnehagehverdagen melder seg, kan det komme en reaksjon på atskillelse fra foreldre og på at de må knytte nye bånd til de voksne i barnehagen. Det er fullt mulig å ha en lengre tilvenningsperiode for de som ønsker det. Det er dere foreldre som kjenner barnet best, og vet hva som er rett for dem og hva de har behov for.

Når barnet begynner i barnehagen, vil det bli avtalt en samtale i løpet av 2. eller 3. tilvenningsdag. Noe av det vi er opptatt av er:

- Hvilke matvaner og eventuelle allergier har barnet?
- Hvilke sovevaner har barnet?
- Har barnet spesielle kosedyr, yndlingsleker, yndlingsbøker og sanger det er glad i?
- Hvor mange er dere i familien, hvor mange søsken – hva heter de og hvor gamle er de?
- Har barnet spesielle plager eller sykdommer? Hva med medisiner?
- Er det andre ting barnehagen bør vite om?

Ikke vær redd for å høre med personalet om hva du lurer på eller evt. er bekymret for når det gjelder barnet ditt. Er dere foreldre usikre og synes det er vanskelig å skilles fra barnet, er det viktig at dere uttrykker dette i samtalen. I samtalen vil det komme frem de ulike rutinene vi har og hva som skjer i løpet av en barnehagedag.

Primærkontakt

En av de viktigste oppgavene barnehagen har, er å organisere tilvenningen slik at barnet kan utvikle en trygg tilknytning til en ny voksen. I den første tiden i barnehagen er det vanlig at barnet og foreldrene får én ansatt å forholde seg til (primærkontakt). Dette gjøres for å skape trygghet og tilknytning mellom barnet og barnehagen. En spesiell tilknytningsperson er viktig, spesielt for de yngste, for å skape et trygt fundament for barnet den første tiden og for å gjøre det enklere for senere å relatere seg til andre voksenpersoner. Primærkontaktens hovedoppgave er å forstå barnet og hjelpe det å regulere følelser og gjenfinne en følelse av trygghet når mor eller far ikke lenger er tilstede. Det er viktig at et lite barn rekker å knytte seg til den som skal passe det i foreldrenes sted, før foreldrene slutter å være sammen med barnet i barnehagen. Primærkontakten avtaler med foreldrene om hvordan tilvenningsperioden skal foregå, informere om barnehagens dagsrytme og andre praktiske forhold, introdusere barnet for andre barn og være tilgjengelig for barnet og foreldrene.

Avskjed

Det er viktig å informere barnet om avskjed, uansett hvor lite barnet er. Foreldrene må gi beskjed til barnet og primærkontakten om at de skal gå fra barnehagen, og det er viktig for barnet å se når foreldrene går. Barnet skal lære seg å stole på andre mennesker – at når far eller mor går og samtidig sier at de kommer senere for å hente; så skjer faktisk dette. Altså – dere må ikke «lure» dere ut, for å unngå gråt. Det gjør barnet utrygt og redd. Kosedyr eller andre tilknytningsgjenstander kan gi ekstra trygghet ved avskjed i tilvenningsperioden

Gråt

Det er ikke uvanlig at barn gråter når foreldrene går. Dette trenger ikke være et tegn på en traumatisk opplevelse for barnet, men du og primærkontakten må i fellesskap avgjøre om barnet er klart for å være der alene. Det er viktig å huske på at dette kanskje er første gangen barnet skal være alene med mennesker det ikke kjenner så veldig godt enda – og det å bli kjent kan ta litt tid. Hvis du blir urolig når barnet ditt gråter og lurer på hvordan det går når du ikke er der – si det til personalet så de kan ta kontakt med deg for å fortelle om, eller vise deg ved hjelp av bilder, hvordan barnet ditt har det.

Hva har du krav på fra arbeidsgiver ved tilvenning i barnehage?

Arbeidsmiljøloven nevner ikke spesifikt tilvenning i barnehage, men det er vanlig at arbeidsgiver gir permisjon i forbindelse med barnehagetilvenning. En stor andel arbeidsgivere har lønnet velferdspermisjon som en del av tariffavtalen eller som en del av sin praktiserende personalpolitikk, så her må du/dere sjekke med egen arbeidsgiver om gjeldende praksis. Barnehagen forventer normalt at du/dere som foreldre setter av minimum tre dager i forbindelse med tilvenning av barn i barnehage, men det kan også her være lokale og individuelle variasjoner. Det kan være lurt av foreldre å være forberedt på å måtte bruke et par dager i tillegg ifm. tilvenning dersom dette skulle være et behov, men dette er selvfølgelig avhengig av hvert enkelt barns tilvenningsprosess.

Dag 1: (varighet 2-3 timer)

Barnet kommer i barnehagen til avtalt klokkeslett- sammen med foreldre. Dere vil bli tatt i mot av barnets primærkontakt, som skal ha hovedansvaret for barnet og kontakten med hjemmet den første tiden. Primærkontakten følger barnet ditt tett i hele tilvenningsperioden. Dere vil få en liten omvisning på avdelingen, og barnet får sin egen plass i garderoben og plass til skifteklær. Barnet vil få tid til å være sammen med de andre barna inne på avdelingen. Dere får være med på noen av barnehagens faste aktiviteter, og dere har et måltid sammen med avdelingen. Foresatte stiller selv barnet den første dagen, sitter sammen med det under måltider, i aktiviteter og lek. Foresatt/e er sammen med barnet hele første dagen.

Dag 2: (varighet 4-5 timer)

Dere kommer til avtalt tid denne dagen også, og er med på omtrent de samme aktivitetene som dagen før. Primærkontakten overtar mer av ansvaret for barnet, men foreldrene er fremdeles med på stell, måltider og legging av barnet.

I løpet av dagen går mor/far fra avdelingen en liten stund (ca ½ - 1 time). Si alltid ifra til barnet at du går, og at du snart kommer tilbake. Du velger selv om du går ut av barnehagen, eller vil bruke barnehagens pauserom. Pass på at du er litt sammen med barnet en stund etter at du kommer tilbake.

Dag 3: (varighet etter avtale)

Barnet kommer i barnehagen fra morgenen av. Det er nå tid for foreldre å forlate barnet i barnehagen. Hvor lenge en skal være borte avtales på forhånd (ca 3-4 timer), men det kan være smart å være så lenge borte at barnet både har rukket å spise, sove og leke. Foresatte er sammen med barnet ca 1 time, før man forlater det. Vær alltid tilgjengelig på telefon, slik at barnehagen lett kan komme i kontakt. For mange oppleves det vanskelig å overlate barnet til noen man ikke kjenner. Personalet kan ringe og fortelle hvordan det går, eller foresatte kan ringe selv. Når du/dere kommer tilbake til barnehagen, er det fint hvis du/dere tilbringer tid sammen med barnet før dere gå – gjerne til i 1430 tiden.

Det vil bli lagt til rette for oppstarts samtale 2. eller 3. tilvenningsdag.